

met zes assistenten op zoek ging naar voorraden voedsel en munitie en naar schepen om ze te vervoeren. Uit Australië voeren tien stokoude kustvaarders noordwaarts; slechts drie konden de Japanse blokkade doorbreken, d.w.z. dat zij Mindanao bereikten, maar vandaar kon maar weinig naar Bataan en Corregidor worden overgebracht. In Nederlands-Indië, waar admiraal Helfrich de enige hogere bondgenootschappelijke bevelhebber was die persoonlijk aan Robensons pogingen alle mogelijke steun gaf, kon de Amerikaan tenslotte vier oude vrachtvaarders volladen – de Chinese bemanning van één van die vier verklaarde zich tegen betaling van een groot bedrag bereid, de riskante tocht noordwaarts te ondernemen; het schip vertrok op 26 februari en verdween spoorloos.

Het falen van de meeste van deze hulppogingen betekende dat de verdedigers van Bataan in steeds groter nood kwamen te verkeren. MacArthur, hun inspirerende en koelbloedige opperbevelhebber, verliet hen op instructie van Washington op 12 maart – een Amerikaanse patrouilleboot bracht hem en de Philippijnse president Quezon naar een punt in de zuidelijke Philippijnen en vandaar voerde een Amerikaanse *B-17* hen naar Australië.¹ *Lieutenant-General* M. Wainright werd de nieuwe Amerikaanse bevelhebber op Bataan. Hij wist nog een kleine vier weken het verzet op het schiereiland vol te houden en het fort Corregidor hield nóg een maand langer stand; de Amerikaanse bezetting gaf zich op 6 mei over.

Hoeveel Amerikaanse en Philippijnse militairen gesneuveld zijn dan wel gewond zijn geraakt in de strijd die op Bataan meer dan drie-, op Corregidor meer dan vier maanden is volgehouden, is niet precies bekend. Van de ca. dertigduizend Amerikaanse militairen hebben zich op Bataan ca. veertienduizend overgegeven, van de ruim tachtigduizend Philippijnse zes-en-zestigduizend – een deel van die Philippijnse is

¹ Quezon had begin februari president Roosevelt voorgesteld dat de Verenigde Staten de Philippijnen onmiddellijk de onafhankelijkheid zouden verlenen en er zich moeite voor zouden geven dat de Verenigde Staten en Japan samen de neutraliteit van de nieuwe republiek zouden erkennen. MacArthur had aan dat denkbeeld zijn adhesie betuigd, president Roosevelt wees het onmiddellijk af; aan Quezon deed hij weten dat de Verenigde Staten vastbesloten waren, de Japanners uit de Philippijnen te verdrijven, en MacArthur kreeg van hem te horen dat de Amerikaanse troepen moesten doorvechten, *'so long as there remains any possibility of resistance . . . As the most powerful member of this coalition we cannot display weakness in fact or in spirit anywhere. It is mandatory that there be established once and for all in the minds of all peoples complete evidence that the American determination and indomitable will to win carries on down to the last unit.'* (telegram, 9 febr. 1942, van Roosevelt aan MacArthur, aangehaald in a.v., p. 355).